HỌC ĐIỀU HAY LÀM VIỆC TỐT MỖI NGÀY

Quyển 4

NGƯỜI CON HIẾU THẢO

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA DÂN TỘC

HỌC ĐIỀU HAY LÀM VIỆC TỐT MỖI NGÀY

Quyển 4

NGƯỜI CON HIẾU THẢO

Truyện: Thu Hằng
Minh họa: Phạm Tuấn

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA DÂN TỘC

Hiếu thảo với ông bà, cha mẹ không phải là nghĩ những điều xa xôi mà xuất phát từ tình yêu thương, sự quan tâm chăm sóc để làm những việc thiết thực hàng ngày và nỗ lực vượt lên hoàn cảnh khó khăn.

Chiều muộn, mặt trời khuất sau những dãy núi, hắt xuống Cư Pui ánh hoàng hôn nhợt nhạt. Trong ngôi nhà dài tựa lưng vào sườn đồi ở cuối xã, H'Ngát đang giúp amí (mẹ) rửa mặt. Bàn tay của H'Ngát run lên khi chạm vào đôi chân của amí. Đôi chân đã bị teo gần 7 năm rồi, giờ chỉ còn là hai khúc xương bọc da.

Nhà H'Ngát nghèo lắm. Căn nhà không có bàn tay phụ nữ chăm sóc, vốn nghèo lại càng trống trải, xác xơ. Ama (cha) H'Ngát lên rẫy từ sáng sớm, đến khi mặt trời tắt bóng mới về. Mới sáu tuổi, cái tuổi lo cho bản thân còn chưa xong, H'Ngát đã phải gánh vác công việc gia đình. Việc chăm sóc amí, từ ăn uống, tắm rửa đều do một mình H'Ngát làm.

Biết bao lần bị bỏng nước sôi, bỏng lửa nhưng H'Ngát đều giấu không cho ama, amí biết. Một lần, amí nhìn thấy vết bỏng trên đùi H'Ngát qua chỗ rách của chiếc váy đã sờn hết sợi, thì hốt hoảng:

- Sao thế này? Con có đau lắm không?

H'Ngát lắc đầu:

- Không sao đâu amí.

Amí ôm H'Ngát vào lòng. Có cái gì đó âm ấm thấm vào da thịt của H'Ngát. Em đưa tay rờ lên mặt amí.

- Sao amí khóc? Con đã làm sai điều gì ạ?

Amí không nói, chỉ ôm H'Ngát chặt hơn.

Nhà nghèo, amí lại cần cái chân, cái tay của H'Ngát bên cạnh những lúc chồng đi rẫy, nên lúc đầu H'Ngát không muốn đi học. Ama H'Ngát cũng đồng tình, vì sợ H'Ngát phải đi lại vất vả. Cứ nhìn con suối vào mùa lũ, ông lại nghĩ đến chuyện con suối sẽ nuốt chửng con gái mình.

Quyết định không đi học nhưng khi nhìn thấy H'Yiu, H'Yam đi học qua nhà, H'Ngát lại thèm được như các bạn.

Một lần, H'Ngát đang cho đàn gà ăn thì H'Yiu, H'Yam đi qua. Hai đứa nói chuyện tíu tít.

H'Ngát gọi các bạn:

- Này, đi học có gì vui không?

H'Yiu và H'Yam dừng lại, nhìn H'Ngát.

- Nhiều cái vui lắm. Sao H'Ngát không xin ama, amí cho đi học? - H'Yiu nói.

- Mình cũng muốn lắm. Nhưng nếu đi học ai sẽ chăm amí. - H'Ngát buồn rầu nói với các bạn

- Thầy Y Liêm nói sách là cái kho kiến thức gì đó, biết đâu trong sách lại dạy cho mình biết cách chữa được bệnh của amí H'Ngát. - H'Yam lôi cuốn sách từ trong chiếc túi vải, giơ lên trước mặt H'Ngát.

- Cho mình mượn xem được không? - Mắt H'Ngát sáng lên.

H'Yam đưa cho H'Ngát cuốn sách. H'Ngát ngồi bệt xuống đất, đặt cuốn sách lên đùi, giở từng trang, mắt tìm kiếm. Trang sách cuối cùng đã mở hết nhưng H'Ngát không thấy cái mà mắt em muốn thấy.

Trả lại H'Yam cuốn sách, H'Ngát có vẻ thất vọng:

- Có thấy thuốc chữa bệnh đâu.

H'Yiu bảo:

- H'Ngát có đọc được đâu mà biết?

- Chán nhỉ. Phải làm sao để biết trang nào có thuốc?

- H'Ngát đến hỏi thầy Y Liêm đi. Thầy hiền lắm. - H'Yam gợi ý.

- Để mình về hỏi ama đã.

- H'Ngát hỏi đi. Nếu ama cho H'Ngát đi học, mình và H'Yiu sẽ đến giúp làm việc nhà. - H'Yam nhiệt tình nói.

Chiều hôm đó, H'Ngát ra tận đầu bản để chờ ama. Nhìn thấy H'Ngát, Ma Som vội chạy đến chỗ con gái:

- Có chuyện gì mà con ra tận đây? Amí làm sao à?

H'Ngát nắm tay ama. Em kể cho ama nghe về kho thuốc chữa bệnh trong cuốn sách nào đó mà H'Yam và H'Yiu nói lúc trưa.

- Phải đi học mới thấy được kho thuốc đó ama ạ. Con muốn đi học.

Nghe con gái nói, Ma Som xoa đầu con, giọng buồn rầu:

- Nhưng đường đến lớp phải qua con suối dữ, mùa lũ ama sợ con không đi nổi. Rồi còn amí ở nhà không có người chăm sóc.

Trên đường về nhà, Ma Som bàn với con sẽ nhận thêm việc cạo mủ cao su ở dưới nông trường cách nhà hơn chục cây số. Ông bảo, theo kinh nghiệm cổ truyền của người Ê Đê thì năm nay sẽ mất mùa, nạn

đói sẽ rất lớn. Nếu không nhận thêm việc, sẽ chẳng có tiền thuốc thang cho amí của H'Ngát.

Đêm hôm đó, nằm cạnh amí, H'Ngát trằn trọc không ngủ được. Thấy H'Ngát cứ quay bên nọ rồi lại trở bên kia, amí kéo H'Ngát quay về phía mình, xoa lên người con mà hỏi:

- Con có đau ở đâu không?

H'Ngát ngập ngừng đáp:

- Con muốn đi học amí ạ.

Amí thở dài. H'Ngát thấy trong tiếng thở dài của amí như có nước mắt chảy ngược vào trong. Một lúc lâu, amí vuốt tóc H'Ngát, nói:

- Amí sẽ nói với ama đi xin học cho con.

- Nhưng ai sẽ chăm sóc amí khi cái tay, cái chân của con không ở nhà?

- Amí sẽ tự làm mọi việc. Amí làm được. Con đừng lo cho amí.

Nghe amí nói thế, H'Ngát vui lắm. Em ngắm gương mặt amí mờ mờ trong ánh sáng nhàn nhạt của trăng đầu tháng hắt qua cửa sổ. Rồi H'Ngát thiếp đi. Em mơ mình leo lên đỉnh một ngọn núi cao, ở đó có những bông hoa rực rỡ. Có một vị thần hiện lên nói với em: những bông hoa vàng là vị thuốc quý chữa khỏi bệnh cho amí. H'Ngát giơ tay hái, em trượt chân ngã và choàng tỉnh. Trời đã sáng. H'Ngát nghe thấy tiếng amí và ama nói chuyện. Ama vẫn chưa đồng ý cho H'Ngát đi học. Ama sợ amí ở nhà không có người chăm sóc lúc cần thiết. Amí thuyết phục ama cho con đi học. Amí bảo, chỉ cần ama

H’Ngát đóng cho amí hai cái ghế, rồi amí sẽ cố gắng tập luyện để di chuyển được trong nhà. Thương amí quá, H’Ngát chạy ra ôm lấy amí nói: “Con không đi học nữa đâu”.

Hôm sau, nhà H’Ngát có khách. Khách là thầy giáo Y Liêm và hai chị em H’Yam, H’Yiu. Trong lúc thầy Y Liêm nói chuyện với ama, H’Yiu và H’Yam kể cho H’Ngát nghe những chuyện vui ở lớp học. Thầy Y Liêm nói: “Ma Som à, cho H’Ngát đến trường học cái chữ, rèn cái nết để sáng cái đầu, làm người có ích cho buôn làng”.

Thầy Y Liêm rất có tài thuyết phục. Khi thầy ra về cũng là lúc ama đồng ý cho H’Ngát đi học.

Cứ sáng sáng, H'Yiu và H'Yam lại qua nhà rủ H'Ngát đi học. Thầy Y Liêm thương H'Ngát lắm. Thầy bảo với cả lớp, H'Ngát là cô bé hiếu thảo có hoàn cảnh khó khăn nên mọi người phải giúp đỡ, chia sẻ với H'Ngát. Thầy còn cho H'Ngát túi đựng sách vở và đồ dùng học tập. Thầy bảo với H'Ngát: Muốn chữa bệnh cho amí, cho dân bản thì phải chăm học để biết cái chữ, có kiến thức, sau này học cao lên nữa để trở thành bác sĩ. H'Ngát chăm chỉ học nên mặc dù vào lớp sau các bạn nhưng em nhanh chóng thuộc hết mặt chữ.

Trường học cách nhà H'Ngát mấy ngọn đồi và một con suối. Những hôm mưa to, con suối hung dữ như một con thú. Nước chảy xiết, nhiều lúc lồng lộn nhảy qua những tảng đá to. H'Ngát phải đi vòng rất xa để tránh con suối mới đến được lớp học.

Tan học, H'Ngát chạy băng qua những ngọn đồi. Em muốn về nhà thật nhanh để nấu cơm cho amí, rồi còn dọn dẹp nhà cửa, cho gà, heo ăn. Ama H'Ngát đi cạo mủ cao su ở nông trường, vài ngày mới về qua nhà nên mọi việc ở nhà đều trông vào H'Ngát. Ama cũng không muốn xa hai mẹ con H'Ngát nhưng nếu chỉ trông vào mấy vạt lúa trên rẫy thì chẳng đủ tiền mua thuốc cho amí. Thương ama vất vả, thương amí đau ốm nên H'Ngát chẳng ngại việc gì. Hai con heo nhà H'Ngát cao ngang người em, chúng nó quấn H'Ngát lắm. H'Yiu bảo, có lẽ chúng thương H'Ngát vất vả nên thức ăn gì chúng cũng ăn, lại mau lớn.

Buổi tối, sau khi lo xong mọi việc cho amí, H'Ngát lấy sách vở ra học. Em nằm bò trên sàn nắn nót viết từng nét chữ, ánh đèn dầu leo lét tỏa quầng sáng mờ mờ trên trang vở. Amí lết đến bên H'Ngát, vuốt những sợi tóc

mai lòa xòa trên má con gái. H'Ngát đưa quyển vở có điểm 10 đỏ chói khoe với amí:

- Đây là điểm 10. Thầy Y Liêm khen con viết đẹp nhất lớp. Con sẽ cố gắng học giỏi để sau này trở thành bác sĩ chữa bệnh cho amí.

Amí đưa tay gạt giọt nước mắt lăn trên gò má. Amí xoa đầu H'Ngát:

- Con ngoan quá!

H'Ngát nhìn về phía con đường nằm giữa hai ngọn đồi phía xa. Cả tuần nay ama không về nhà. H'Ngát nóng ruột lắm. Khi bóng tối như chiếc áo choàng đen khổng lồ trùm lên các mái nhà, H'Ngát nghe thấy tiếng người lao xao ở đằng xa, rồi dừng lại trước nhà em.

- H'Ngát có nhà không?

H'Ngát chạy ra. Em sững người khi thấy ama đầu quấn băng, một chân bị bó bột trắng toát lên đến tận đùi, được thầy Y Liêm và mấy người trong buôn dìu vào. H'Ngát chạy tới bên ama, hỏi với giọng hoảng hốt:

- Ama, ama bị làm sao vậy?

- Ama em bị tai nạn, nằm ở bệnh viện huyện mấy ngày rồi. Có người báo nên thầy với mấy người trong buôn lên đón về. - Thầy Y Liêm nói.

Thấy ama băng bó khắp người, amí khóc. H'Ngát cũng khóc. Thầy Y Liêm an ủi và hướng dẫn H'Ngát cách chăm sóc ama.

Từ hôm ama bị tai nạn nằm nhà, H'Ngát phải nghỉ học. Thương H'Ngát, sau buổi học thầy Y Liêm và các bạn trong lớp lại đến giúp H'Ngát học bài và làm việc nhà. Thầy còn vận động mọi người trong buôn giúp gia đình H'Ngát. Lãnh đạo nông trường nơi ama H'Ngát làm thuê biết hoàn cảnh nhà H'Ngát đã đến tận nhà để giúp tiền mua thuốc.

Thấm thoát đã bảy năm trôi qua. Tấm lòng hiếu thảo của H'Ngát đã giúp ama nhanh chóng bình phục. Sức khỏe của amí cũng ổn định. Amí đã di chuyển trong nhà một cách thuần thục bằng hai chiếc ghế và tự làm được nhiều việc. Ama trở thành công nhân của nông trường. Còn H'Ngát đã là cô học trò lớp 7. Bảy năm liền, H'Ngát đều đạt danh hiệu học sinh giỏi. Trong nhà H'Ngát bên cạnh số giấy khen được dán kín trên vách còn có Bằng khen của Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tặng cho những người con hiếu thảo. Cảm phục nghị lực và tấm lòng hiếu thảo của H'Ngát, nông trường nơi ama của H'Ngát làm việc đã nhận đỡ đầu H'Ngát để em có thể thực hiện được ước mơ trở thành bác sĩ của mình.

Tháng Mười một. Cao nguyên vào mùa khô, bầu trời trong vắt, cao thăm thẳm, gió lồng lộng, nắng vàng ươm, không khí se se lạnh. Các nhà trong buôn rộn ràng chuẩn bị cho lễ cúng cơm mới. Tiếng chày đôi, chày ba thậm thịch vang lên.

Trước sân nhà, H'Ngát cùng H'Yiu và H'Yam đang giã gạo. Amí H'Ngát ngồi ở bậc cầu thang nhìn bọn trẻ giã gạo. Chị rân rấn nước mắt nói với H'Ngát:

- Lòng hiếu thảo của con là liều thuốc giúp ama, amí khỏi bệnh đấy.

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA DÂN TỘC
19 Nguyễn Bỉnh Khiêm, Quận Hai Bà Trưng, Tp. Hà Nội
ĐT: (84-24) 38263070 - 39434239; Fax: (84-24) 39449839
Email: nxbvhdt@yahoo.com.vn; nxbvanhoadantoc@yahoo.com.vn
Trung tâm xuất bản Văn hóa, Thông tin và Âm nhạc
Số 61 Lý Thái Tổ, Quận Hoàn Kiếm, Tp. Hà Nội
ĐT: (84-24) 38256286 - 39341782
Chi nhánh: Số 7 Nguyễn Thị Minh Khai - Q1 - Tp. Hồ Chí Minh
ĐT: (84-28) 38222895

HỌC ĐIỀU HAY LÀM VIỆC TỐT MỖI NGÀY

Quyển 4

NGƯỜI CON HIẾU THẢO

Chịu trách nhiệm xuất bản
PHÙNG HUY CƯỜNG

Biên tập	:	TRẦN PHƯỢNG TRINH HOÀNG THỊ THU
Thiết kế bìa	:	PHẠM TUẤN
Trình bày	:	MINH CHI
Sửa bản in	:	THU TRINH

Xác nhận ĐKXB số: 1237-2024/CXBIPH/22-670/VHDT
Quyết định XB số: 40-24/QĐ-XBVHDT
Mã số sách quốc tế ISBN: 978-604-70-33965-4
Nộp lưu chiểu quý II năm 2024

HỌC ĐIỀU HAY LÀM VIỆC TỐT MỖI NGÀY
ĐỂ GIÚP BẢN THÂN VÀ CỘNG ĐỒNG
CÓ CUỘC SỐNG HẠNH PHÚC HƠN, TỐT ĐẸP HƠN

Các bạn tìm đọc

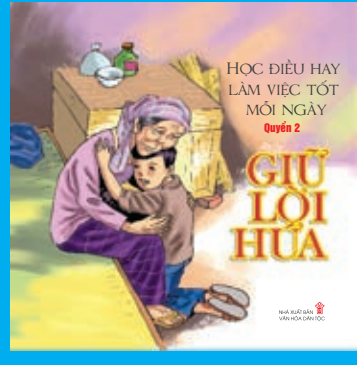

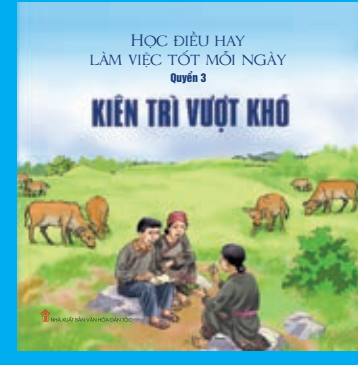

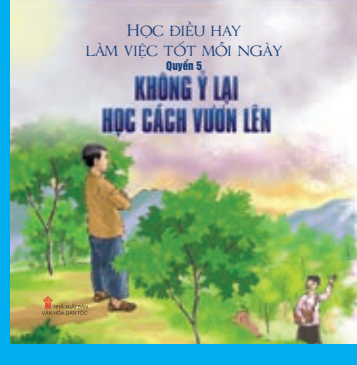

ISBN: 978-604-70-3965-4

Sách không bán